

A kurzus kódja: FLN-350.64, FLN-350.64, OLN-311.34
A kurzus megnevezése: Dante filozófiája
A kurzus előadója: Kelemen János
A kurzus helye és ideje: MŰK, i. ép. 122-123. Kedd, 14.00-15.30

A kurzus előfeltétele(i): általános filozófiai és irodalmi tájékozottság
A jegyszerzés módja(i): referátum, szóbeli beszámoló
Követelmények: előny, de nem kizárólagos követelmény az olasz és a latin nyelv ismerete

<p>A kurzus leírása, tematikája:</p> <p>A kurzus szemináriumi foglalkozások formájában bevezetést ad Dante filozófiájába a következő témakörök szerint:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Költészet, teológia és filozófia Dante műveiben. - Eredetiek-e és relevánsak-e számunkra Dante filozófiai spekulációi? Nézetek e kérdésről: Schelling, Hegel, Croce, Gentile, Gilson, Imbach. - Dante filozófiai kultúrája. Platoni, arisztotelészi, ágostoni motívumok Dante műveiben. Dante “tomizmusa” és “averroizmusa”. - Enciklopedizmus: <i>Vendégség</i>. - Ész és hit. <i>Pokol XXVI</i>. - Metafizika, morálfilozófia. Az “első filozófia” kérdése a <i>Vendégség</i>-ben és a <i>XIII. levél</i>-ben. - Dante nyelvfilozófiája: <i>De vulgari eloquentia I., Paradicsom XXVI</i>. - Dante politikai filozófiája: <i>De Monarchia</i>. - Természetfilozófia: <i>Questio de aqua et terra., Pokol XXXIV</i>. - Dante poétikai, “esztétikaikai” és „művészetfilozófiai” koncepciója: <i>De vulgari eloquentia II., XIII. levél, Purgatórium XII</i>. - Filozófiai problémák az <i>Isteni színjáték</i>-ban: lélek, szabadság, akarat, igazságosság. (<i>Lectura Dantis. A Paradicsom</i> néhány filozófiai szempontból különlegesen releváns énekének <i>lecturá</i>-ja: IV., X.-XIII., XVIII.-XX.)

<p>A kurzushoz tartozó kötelező irodalom:</p> <p>I. Dante</p> <p>Az olvasandó szövegek, melyekből egyes részletek elemzésére kerül sor, magyar fordításban a következő helyen található:</p> <p><i>Dante Összes Művei</i> (Szerk. Kardos Tibor), Magyar Helikon 1962. (és számos további kiadás.)</p> <p><i>Vendégség</i>, ford. Csorba Győző (155-347.)</p> <p><i>A nép nyelvén való ékesszólásról</i>, ford. Mezey László (347-401.)</p> <p><i>Az egyeduralom</i>, ford. Sallay Géza (401-477.)</p> <p><i>Levél Can Grande della Scala úrnak</i>, ford. Mezey László (XIII. levél, 505-521.)</p> <p><i>Isteni színjáték</i>, ford. Babits Mihály (ld. a tematikában megadott énekeket)</p> <p>II. További irodalom:</p> <p>Aquinói Szent Tamás, <i>Az értelem egysége</i> (Ford. Borbély Gábor). Matúra, Bp. 1994.</p> <p>Aquinói Szent Tamás, <i>A létezőről és a lényegről</i> (Ford. Klima Gyula). Helikon Kiadó, Bp.</p>
--

1990.

Étienne Gilson, *A középkori filozófia szelleme* (Ford. Turgonyi Zoltán). Kairosz, Bp. 2000. (XX. fejt. „A középkor és a filozófia”, 375-390.)

Borbély Gábor, „Vezérfonal *Az értelem egysége* elemzéséhez. (In: Aquinói Szent Tamás, *Az értelem egysége*, 15-32.)

A kurzushoz tartozó ajánlott irodalom:

F. W. J. Schelling, „Dantéről filozófiai vonatkozásban” (Ford. Révai Gábor). *Világosság*. Melléklet az 1986. júliusi számhoz. 29-33.

Étienne Gilson, *Dante et la philosophie*. Vrin, Paris 1972 (1939).

Bruno Nardi, „Sigieri di Brabante nella Divina Commedia e le fonti della filosofia di Dante.” In: *Rivista di filosofia neoscolastica*. 1911. 187-195.; 526-545.; 1912. 225-239.

Ruedi Imbach, *Dante, la philosophie et les laics*. Editions Universitaires de Fribourg Suisse, Editions du Cerf Paris 1996.

Giovanni Gentile, „Gondolat és költészet az *Isteni színjátékban*” (Ford. Szilvássy Orsolya). In: *Dante a XX. században* (Szerk. Kelemen János), *Helikon*, 2001/2-3. 208-212.

Karl Vossler, *Die göttliche Komödie. I.i. Religiöse und philosophische Entwicklungsgeschichte*. Heidelberg 1906

Kelemen János (Szerk.), *Dante a XX. században*, *Helikon*, 2001/2-3.

Kelemen János, *A filozófus Dante*. Atlantisz, Bp. 2002.